

A CHEMIAI LABORATÓRIUM MUNKÁSSÁGA AZ 1925—1928. ÉVEKBEN.

Írta: E m s z t K á l m á n dr.

A kémiai laboratórium munkája az 1925—1928. években az országos szénfelvételekkel kapcsolatos munkálatok elvégzése, továbbá kőzet- és ásványtani vizsgálatok és számos ásványosvíz-forrás elemzése volt.

Eredményeinket a csatolt táblázatok mutatják (pag. 306—315).

E jelentésemben végül még szomorú kötelességet kell teljesítenem, megemlékezve az Intézet korán nyugalomba vonult vegyészének, Szinyei-Merse Zsigmond-nak haláláról, aki, ha rövid ideig volt is Intézetünk tagja, kedves egyéniségével mégis mindnyájunknak szívéhez közel állt.

Szinyei-Merse Zsigmond 1886 július 28.-án született Szinye községben, Sáros vármegyében. Középiskolai tanulmányait a M. Kir. Tanárképző Intézet főgimnáziumában végezte el. Érettségi vizsgája után életpályául a vegyész-mérnököt választotta s a Kir. József Műegyetemen 1908 június 20.-án oklevelet nyert.

Műegyetemi tanulmányai befejezése után a Kir. József Műegyetem általános kémiai tanszékén mint tanársegéd kapott alkalmazást s itt volt 1911 november hó 1.-ig, amikor is a M. Kir. Földtani Intézethez segédvegyésszé neveztetett ki. Mint az Intézet legfiatalabb szakérőjét, Intézetünk akkori nagynevű igazgatója, id. dr. Lóczy Lajos az ásvány-kémiai laboratóriumba osztotta be. Itt bő alkalma nyílt arra, hogy ásvány- és kőzettani ismereteit gyarapítsa s magát az analitikai kemiában tökéletesítse. E tanulmányai közben az ásvány- és kőzettani kemiában számos eljárást dolgozott ki, melyek a mai napig is használatban vannak.

Szorgalmas munka közben érte a háború kitörése s mindjárt a mozgósítás kezdetén, 1914 július 27.-én tényleges katonai szolgálatra bevonult a budapesti I. számú honvéd huszárezredhez tartalékos hadnagy

rangban. Kezdetben mint szakaszparancsnok az újoncok kiképzésénél nyert beosztást, 1915 január közepéig, amikor is a harctérre jelentkezett.

A harctéren a Hoffmann-hadtest kötelékébe tartozó 55-ös gyaloghadosztályhoz került mint parancsőrtsiszt és résztvett az 1915 telén lefolyt kárpáti harcokban, majd pedig 1915 májusában a gorlicei áttörést követő diadalmas előnyomulásban. Az 55-ös gyaloghadosztály feloszlata után az újonnan felállított, Fátth Henrik gyalogsági tábornok parancsnoksága alatt álló hadtesthez helyezték át mint lovas törzsszakaszparancsnokot s parancsőrtsiztet. E beosztásban résztvett a wolhyniai álló harcokban, majd a Brussilow-féle offenzíva folytán bekövetkezett visszavonulásban. E harcok után főhadnaggyá léptették elő.

Harctéri érdemei elismeréséül két ízben nyert kitüntetést az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért: a bronz-, majd az ezüst katonai érdemérmét a katonai érdemkereszt szalagján, kardokkal.

A harctérről 1916 augusztus havában, mint szakembert visszarendelték és a cs. és kir. II. számú Katonai Bányafelügyelőséghez osztották be.

A Katonai Bányafelügyelőség a dobsinai rézművek kohójának és kémiai laboratóriumának katonai és műszaki vezetésével bízta meg s e beosztásban maradt a háború végéig. 1918 április 24.-én a tényleges katonai szolgálat alól felmentetett s a M. Kir. Földtani Intézetnél előbbi állását elfoglalta. 1918 december 31.-én I. osztályú geológus-vegyésszé nevezetett ki. 1921 február havában megnősült s nőül vette néhai Udrián szky László orvos-professzor leányát, Annát. E házasságából két leánygyermek született.

1921 december 31.-én saját kérelmére ideiglenesen nyugalomba helyeztetett s Phönixhután, Szepes megyében egy rézgálicgyár vezetői állását vállalta el. E gyár megszűnése után hazajött s előbb a balatonedericsi szénkéneggyár üzemvezető főmérnöki, majd később a nyergesújfalui cementgyár üzemvezetői állását töltötte be. Mindenütt becsülettel megállta helyét. A nyergesújfalui cementgyár 1925-ben beszüntette üzemét s kéresemre a M. Kir. Földtani Intézet akkori igazgatója, báró Nopcsa Ferenc felhívta, hogy reaktiválási kérelmét adja be. Reaktiválása folyamatban volt s nagy örömmel vártuk visszatérését, amikor is mindnyájunk őszinte fájdalomra 1926 április 16.-án váratlanul meghalt.

Emlékét mindenkor kegyelettel fogjuk őrizni.